

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

NGUYỄN THỊ HẠNH DUYÊN

**TỔ CHỨC HẠCH TOÁN KẾ TOÁN VỚI VIỆC TĂNG CƯỜNG
KIỂM SOÁT CHI PHÍ TRONG CÁC DOANH NGHIỆP
XÂY DỰNG CÔNG TRÌNH GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2016

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

NGUYỄN THỊ HẠNH DUYÊN

**TỔ CHỨC HẠCH TOÁN KẾ TOÁN VỚI VIỆC TĂNG CƯỜNG
KIỂM SOÁT CHI PHÍ TRONG CÁC DOANH NGHIỆP
XÂY DỰNG CÔNG TRÌNH GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ**

CHUYÊN NGÀNH: KẾ TOÁN (KẾ TOÁN, KIỂM TOÁN VÀ PHÂN TÍCH)

MÃ SỐ: 62 34 03 01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học:

GS.TS. NGUYỄN QUANG QUYNH

HÀ NỘI - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình khoa học độc lập của tôi. Những số liệu và nội dung được đưa ra trong Luận án là trung thực và có trích dẫn rõ ràng. Các kết quả trong Luận án chưa từng được công bố ở cả trong và ngoài nước.

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin bày tỏ sự biết ơn sâu sắc tới GS.TS. Nguyễn Quang Quỳnh - Người Hướng dẫn khoa học, đã tận tình hướng dẫn Tác giả trong suốt quá trình thực hiện Luận án.

Tác giả xin bày tỏ sự cảm ơn tới các thầy cô Viện Kế toán - Kiểm toán, Viện Đào tạo Sau Đại học - Trường Đại học Kinh tế quốc dân đã giúp đỡ Tác giả trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ nhiệt tình và quý báu của các nhà quản lý tại các doanh nghiệp xây dựng giao thông đường bộ, các thành viên các Ban kiểm soát, các cán bộ các phòng kế toán, phòng nhân sự, phòng kế hoạch đầu tư tại các doanh nghiệp xây dựng giao thông đường bộ thuộc các tổng công ty xây dựng công trình giao thông trong quá trình thu thập tài liệu, phiếu điều tra .

Cuối cùng, Tác giả bày tỏ sự cảm ơn tới những người thân trong gia đình đã động viên, giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu Đề tài.

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU	viii
DANH MỤC SƠ ĐỒ	ix
CHƯƠNG 1: GIỚI THIỆU ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU	1
1.1. Tính cấp thiết của Đề tài	1
1.2. Tổng quan nghiên cứu	2
1.2.1. Các công trình nghiên cứu ngoài nước	2
1.2.2. Các công trình nghiên cứu trong nước	6
1.3. Mục tiêu nghiên cứu	11
1.4. Câu hỏi nghiên cứu	12
1.5. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	13
1.6. Phương pháp nghiên cứu	14
1.6.1. Thiết kế nghiên cứu	14
1.6.2. Dữ liệu nghiên cứu	15
1.6.3. Phương pháp thu thập và xử lý dữ liệu	15
1.6.4. Trình bày kết quả nghiên cứu	17
1.7. Đóng góp của Đề tài	17
1.8. Kết cấu của Luận án	17
CHƯƠNG 2: KIỂM SOÁT CHI PHÍ VÀ TỔ CHỨC HẠCH TOÁNKẾ TOÁN TRONG DOANH NGHIỆP	18
2.1. Kiểm soát chi phí trong doanh nghiệp	18
2.1.1. Mục tiêu và vai trò của kiểm soát chi phí trong doanh nghiệp	18
2.1.2. Thông tin kế toán phục vụ cho kiểm soát chi phí	23
2.2. Đặc điểm của doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ ảnh hưởng đến tổ chức hạch toán kế toán và kiểm soát chi phí	27
2.2.1. Đặc điểm về môi trường hoạt động	27

2.2.2. Đặc điểm hoạt động xây dựng giao thông đường bộ	29
2.2.3. Đặc điểm về sản phẩm xây dựng	30
2.2.4. Đặc điểm về quy mô sản xuất và tổ chức sản xuất	33
2.2.5. Đặc điểm về tổ chức quản lý	34
2.3. Tổ chức hạch toán kế toán phục vụ kiểm soát chi phí trong các doanh nghiệp.....	36
2.3.1. Yêu cầu và nguyên tắc tổ chức hạch toán kế toán	37
2.3.2. Tổ chức hạch toán kế toán theo yêu cầu kiểm soát chi phí	41
Kết luận Chương 2	64
CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG TỔ CHỨC HẠCH TOÁN KẾ TOÁN VỚI KIỂM SOÁT CHI PHÍ TẠI CÁC DOANH NGHIỆP XÂY DỰNG CÔNG TRÌNH GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ Ở VIỆT NAM.....	65
3.1. Đặc điểm chung của các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ Việt Nam với việc chọn mẫu nghiên cứu	65
3.1.1. Quy mô của các doanh nghiệp xây dựng Việt Nam	65
3.1.2. Địa bàn hoạt động.....	68
3.1.3. Lĩnh vực kinh doanh	68
3.1.4. Đặc điểm chi phí thi công và kiểm soát chi phí thi công	70
3.1.5. Chọn mẫu nghiên cứu	77
3.2. Tình hình tổ chức hạch toán kế toán phục vụ kiểm soát chi phí tại các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ Việt Nam	80
3.2.1. Xác định trung tâm trách nhiệm	80
3.2.2. Xây dựng định mức chi phí (chi phí chuẩn)	81
3.2.3. Tình hình tổ chức hạch toán kế toán.....	84
3.2.4. Tổ chức bộ máy kế toán	96
3.3. Đánh giá thực trạng tổ chức hạch toán kế toán với kiểm soát chi phí tại các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ	100
3.3.1. Ưu điểm cơ bản của tổ chức hạch toán kế toán với kiểm soát chi phí trong các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ	100
3.3.2. Hạn chế của tổ chức hạch toán kế toán với kiểm soát chi phí trong các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ	102
3.3.3. Nguyên nhân của những tồn tại	107
Kết luận Chương 3	109

CHƯƠNG 4: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN TỔ CHỨC HẠCH TOÁN KẾ TOÁN VỚI VIỆC TĂNG CƯỜNG KIỂM SOÁT CHI PHÍ TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY DỰNG CÔNG TRÌNH GIAO THÔNG ĐƯỜNG BỘ Ở VIỆT NAM	110
4.1. Sự cần thiết và phương hướng hoàn thiện tổ chức hạch toán kế toán với việc tăng cường kiểm soát chi phí tại các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ	110
4.1.1. Chiến lược phát triển giao thông đường bộ với việc hoàn thiện tổ chức hạch toán kế toán	110
4.1.2. Tính cấp thiết của việc hoàn thiện tổ chức hạch toán kế toán với việc kiểm soát chi phí trong các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ	113
4.1.3. Phương hướng hoàn thiện tổ chức hạch toán kế toán với việc tăng cường kiểm soát chi phí tại các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ.....	114
4.2. Giải pháp nhằm hoàn thiện tổ chức hạch toán kế toán với việc tăng cường kiểm soát chi phí trong các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ	117
4.2.1. Hoàn thiện tổ chức hệ thống kế toán	117
4.2.2. Hoàn thiện tổ chức bộ máy kế toán	130
4.2.3. Tổ chức kế toán quản trị theo yêu cầu kiểm soát chi phí	135
4.3. Kiến nghị thực hiện các giải pháp	143
4.3.1. Kiến nghị với Nhà nước	143
4.3.2. Kiến nghị đối với các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ	144
Kết luận Chương 4	146
KẾT LUẬN	147
DANH MỤC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ	x
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	xi
PHỤ LỤC	xix

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BCTC	Báo cáo tài chính
BTC	Bộ Tài chính
CBCNV	Cán bộ công nhân viên
CHDCND	Cộng hòa Dân chủ Nhân dân
CP	Cổ phần
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
HĐQT	Hội đồng quản trị
KTTC	Kế toán tài chính
KTQT	Kế toán quản trị
KSNB	Kiểm soát nội bộ
QĐ	Quyết định
TCKT	Tài chính kế toán
TK	Tài khoản
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TSCĐ	Tài sản cố định
SXKD	Sản xuất kinh doanh
XD	Xây dựng

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1:	Tình hình quy mô vốn, doanh thu và lao động của các tổng công ty xây dựng công trình giao thông đường bộ	66
Bảng 3.2:	Tình hình sản lượng thực hiện qua các năm tại Cienco 1	69
Bảng 3.3:	Hình thức sở hữu của các đơn vị tham gia khảo sát	80
Bảng 3.4:	Địa bàn hoạt động của các đơn vị tham gia khảo sát	80
Bảng 3.5:	Bảng kết quả điều tra về xác định trung tâm trách nhiệm	Error! Bookmark not defined.
Bảng 3.6:	Bảng kết quả điều tra về xây dựng định mức chi phí.....	82
Bảng 3.7:	Bảng kết quả điều tra về kiểm tra, đánh giá định mức chi phí.....	823
Bảng 3.8:	Bảng kết quả điều tra về tổ chức chứng từ kế toán	86
Bảng 3.9:	Bảng điều tra về tổ chức tài khoản kế toán	88
Bảng 3.10:	Bảng kết quả điều tra về tổ chức sổ kế toán	94
Bảng 3.11:	Bảng điều tra về tổ chức báo cáo kế toán.....	95
Bảng 4.1:	Báo cáo tình hình thực hiện chi phí.....	139

DANH MỤC CÁC BIỂU

Biểu 4.1:	Biểu tổng hợp theo dõi nguyên vật liệu	119
Biểu 4.2:	Sổ chi phí nguyên vật liệu trực tiếp	126
Biểu 4.3:	Báo cáo phân tích biến động chi phí cho từng đối tượng chịu phí.....	128
Biểu 4.4:	Phân tích biến động chi phí nguyên vật liệu trực tiếp	129
Biểu 4.5:	Phân loại chi phí trong các doanh nghiệp xây dựng công trình giao thông đường bộ theo mối quan hệ với mức độ hoạt động.....	136